Kázání na text Mt 6,10a

(předneseno při bohoslužbě 5. 10. 2003)

Milé sestry a milí bratři, milí přátelé,

druhá prosba Modlitby Páně zní: ***Přijď Tvé království***. Dovolím si tvrdit, že je to klíčová prosba, nejdůležitější z celé modlitby Páně, prosba, v níž mají všechny prosby své vyústění. Neboť cílem člověka, jeho největší touhou, je štěstí. Láska. A právě v Božím království dojde k naplnění této touhy - touhy každého člověka i celého lidstva. Pojďme se tedy nad prosbou, výkřikem, touhou: Přijď Tvé království, zamyslet.

Nejprve - co je Boží království. Není lehké to vyjádřit - dokonce i Pán Ježíš, když o Božím království mluvil - a že to dělal dost často, neboť zvěst o Božím království byla ústřední zvěstí Jeho života - mluvil o něm stylem: Boží království je podobno..., Boží království je jako když... a podobně. I já tedy začnu podobně. Boží království je opakem lidského království. Bůh - král je opakem lidských králů. Jak jsme slyšeli v dnešním prvním čtení, tak Boží vůlí nebylo, aby měl Izrael krále. Proč? Jaký k tomu měl Bůh důvod? A jak to mělo v Izraeli podle Něj vypadat? Předtím, než si Izraelci vynutili krále, spravovali zemi tzv. soudcové. Kdo to byl? První zmínku o soudcích nalezneme v knize Exodus v 18. kapitole, kde Jetro radí Mojžíšovi: "Poslechni mě, poradím ti a Bůh bude s tebou: Ty zastupuj lid před Bohem a přednášej jejich záležitosti Bohu. Budeš jim vysvětlovat nařízení a řády a učit je znát cestu, po které mají chodit, i skutky, které mají činit. Vyhlédni si pak ze všeho lidu schopné muže, kteří se bojí Boha, muže důvěryhodné, kteří nenávidí úplatek. Dosaď je nad nimi za správce nad tisíci, sty, padesáti a deseti. Oni budou soudit lid, kdykoli bude třeba." Konec citátu. Tedy systém soudců byla jakási - byť nedokonalá - teokratická samospráva. Bohabojní mužové, vyučení Božím řádům, řádům, které jsou jistě dobré, i když ne všechno člověk správně pochopí a interpretuje, ale přeci, tito bohabojní mužové mají být k dispozici skupinkám lidí, kdyby bylo potřeba řešit nějaké problémy. Nemají nad nimi vládnout, ale být jim k dispozici pro případ potřeby. Jako služebníci. Služebníci Božího spravedlivého a milosrdného řádu. A jediným zákonodárcem a vládcem lidu, jediným králem zůstává stále Hospodin. Později, v době osídlení zaslíbené země, jsou soudci nazýváni také - a někdy především- Bohem vyvolení mužové - v případě Debory vyvolená žena - kteří pomohou - i když mnohdy nevybíravými způsoby, o nichž lze diskutovat - zvítězit Izraeli nad jeho protivníky. Ale když pomine tato potřeba, opět se stáhnou. A jediným zákonodárcem a vládcem lidu, jediným králem zůstává stále Hospodin. V době soudců byl sice jeden muž, který se pokusil na sebe strhnout všechnu moc a na čas se stal dokonce králem - byl to Abímelek, syn soudce Gedeona, ale to nemělo naštěstí dlouhého trvání. V době, v níž se odehrává příběh dnešního textu, zestárl dobrý prorok Samuel, který soudil Izraele, a ustanovil za soudce své syny. Z příběhu, tak jak je v Bibli zapsán, nevyplývá, zda už to samo o sobě bylo špatné, zda si chtěl Samuel soudcovství nad Izraelem zajistit dědičně, nebo zda to udělal v dobré víře, protože věřil, že když své syny vychovával k bázni Boží, tak že budou soudit správně a podle Božích řádů. Každopádně se ukázala tato volba jako nešťastná. Samuelovi synové se ukázali býti pěknými holomky. Nechodili cestou svého otce, ale propadli lakotě, brali úplatky a převraceli právo. V souvislosti s tím se všichni izraelští starší shromáždili a přišli k Samuelovi do Rámy. Řekli mu: "Hle, ty jsi už starý a tvoji synové nechodí tvou cestou. Dosaď nyní nad námi krále, aby nás soudil, jako je tomu u všech národů." Schválně říkám v souvislosti s tím a ne kvůli tomu, protože se domnívám, že to nebyl jediný důvod, proč chtěli Izraelci krále. Z čeho lze tak usuzovat? Z několika souvislostí. Tak například to nebylo poprvé, kdy Izraelci projevili svou touhu po jednom vladaři. Poprvé to bylo v době charismatických či velkých soudců, jak o tom čteme v knize Soudců v 8. kapitole, 22. a 23. verši: "Izraelští muži požádali potom Gedeóna: "Buď naším vladařem, ty i tvůj syn i vnuk, protože jsi nás vysvobodil z rukou Midjánců." Ale Gedeón je odmítl: "Nebudu vaším vladařem, ani můj syn nebude vaším vladařem. Nad vámi bude vládnout Hospodin!"" Konec citátu. Další souvislost, z níž

vyplývá, že zkaženost Samuelových synů nebyla jediným důvodem k žádosti Izraelců o krále, je to, co ostatně sami říkají: "Dosaď nyní nad námi krále, aby nás soudil, jako je tomu u všech národů". Ano, Izraelci zatoužili mít takové uspořádání, jaké viděli u okolních národů. Zatoužili se jim podobat. A to byl průšvih. Jak je psáno v listu Římanům, ve 12. kapitole, 2. verši: "Nepřipodobňujte se světu tomuto." Lid, jenž se hlásí k Hospodinu, má žít dle Jeho řádů - ve společenském, rodinném i osobním životě, a ne dle toho, jak žijí jiní. Ale tato touha, být jako ostatní národy, také ještě není posledním důvodem, proč se Izraelci rozhodli pro krále. Ten nejhlubší důvod nám odkrývá Hospodin: "Vždyť nezavrhli tebe, ale zavrhli mne, abych nad nimi nekraloval. Vším, co dělali ode dne, kdy jsem je vyvedl z Egypta, až dodnes, dokazují, že mě opustili a že slouží jiným bohům; tak jednají i vůči tobě." Konec citace. Ano, již na poušti, těsně po vysvoboditelském činu Boží LÁSKY, se začal Izrael odklánět od Hospodina - nejprve k modle zlatého telete, později k baalům a aštartám... Nechtěli důvěřovat Hospodinu, kterého neviděli, přestože s nimi jednal vysvobozujícím způsobem - zde bych ráda připomněla nádherná slova 12. verše 74. žalmu: "Bůh je můj Král odedávna, on uprostřed země koná spásné činy." - raději se přikláněli k něčemu, na co si mohli sáhnout- přestože to byla iluze, marnost, pouhý mrtvý výrobek lidských rukou... Nevážili si Hospodinových činů, Hospodinových řádů lásky a spravedlnosti, ač prováděných nedokonalými lidmi a nedokonalým způsobem, ale přeci - raději chtěli krále, jako mají okolní země. A naprosto nelogicky, až to vypadá, jako by byli čímsi hypnotizováni, na své touze po králi trvali, ač je Samuel varoval, jaké to bude mít pro ně důsledky, samá negativa, ale oni jakoby nevnímali, neslyšeli... a prosadili si svoje. Tedy Bůh - Král je opakem lidských králů. Čteme u Lukáše ve 22. kapitole 25.-26. verši: "Řekl jim: "Králové panují nad národy, a ti, kdo jsou u moci, dávají si říkat dobrodinci. Avšak vy ne tak: Kdo je mezi vámi největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží." Boží království je opakem lidských království. Boží království je, když vládne Bůh. Lidské království je, když vládne člověk. Boží království je, když se vládne podle Božích zákonů. Lidské království je, když se vládne podle lidských zákonů. A čím víc se lidské zákony, zakotvené v ústavě a jiných zákonících, blíží Božím zákonům, Božím normám, tím víc se lidská společnost blíží pojetí Království Božího. Čím více lásky a spravedlnosti, tím blíže Božímu království. Jak vidíme, tak z tohoto pohledu je naše země - a nejen naše země, ale většina zemí světa - od Božího království na hony vzdálená. Ale není to zcela beznadějné. Nejsme totiž zcela bezmocní. Zaprvé máme šanci do toho trochu mluvit - alespoň svým hlasem ve volbách, a hlavně - svým každodenním a celoživotním úsilím o více lásky, o více spravedlnosti... A za druhé - a to je potřeba zdůraznit - Boží království se nedá ztotožnit s žádným společenským systémem. Některý mu může být blíž, některý dál - ale Boží království je ještě něco víc, výše, hlouběji. Neboť je to Boží království. Žádný lidský systém neodnaučí lidi hřešit. A žádný lidský systém neodstraní smrt. To dokáže až Boží království. Ovšem, jak jsem již řekla, my máme tu moc pomáhat Bohu Jeho království na zemi budovat, rozšiřovat. Proč říkám rozšiřovat? Což už tu Boží království trochu je? Ano. Jak jsme slyšeli v dnešním evangelijním čtení: "Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli pozorovat; ani se nedá říci: `Hle, je tu´ nebo `je tam´! Vždyť království Boží je mezi vámi!" Ano, tam, kde je Láska, tam, kde je milosrdenství, tam, kde je úsilí o spravedlnost, tam je Boží království. Tam, kde si lidé dokáží odpouštět, tam, kde mají snahu žít spolu a ne jen vedle sebe, tam, kde se zajímají jeden o druhého, tam je Boží království. Možná v našich rodinách? Možná v našem sboru? Snad ano. Alespoň trochu. Ovšem stále máme co vylepšovat. Aby u nás bylo víc, stále víc Božího království. A od každého z nás, a z našich rodin, a z našeho sboru, aby se šířilo dál. Věřte tomu, Láska je nakažlivá. A stejně tak i Boží království. Jak o tom ostatně mluví i Pán Ježíš ve svém podobenství o kvasu: "Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všecko prokvasí." (Mt 13,33). Samozřejmě, více kolem sebe i ve světě vidíme, jak všade kvasí zloba, násilí. Ale nedejme se tím paralyzovat. Naopak. Čím více zloby kolem sebe vidíme, tím větší ať je naše protiofenzíva Lásky. Schválně, kdo z koho. Zloba, nebo Láska? A věřte, že Láska je silnější. Že nakonec zvítězí. Protože na její straně stojí Bůh.

Ano, toužíme po štěstí, po Lásce, toužíme po Božím království. Ovšem - ruku na srdce, toužíme po

tom opravdu? I když si uvědomíme, že když se modlíme: Přijď Tvé království, modlíme se zároveň: Odejdi naše království, odejdi mé království, mé kralování nad druhými, mé sobecké zájmy a mé sobecké jednání? Chci to všechno skutečně opustit a udělat ve svém srdci, ve své rodině, ve svém sboru, ve svém okolí, udělat prostor pro kralování Nejvyššího Krále, Boha? V evangeliích jsou lidská rozhodnutí ohledně Božího království často spojena právě s "malými", a přece tak bolestnými rozhodnutími "drobného všedního dne". Myslím třeba na radikálně vyhrocená Ježíšova slova Jeho potenciálním následovníkům: Když jeden odpovídá - lidsky naprosto pochopitelně - na výzvu k následování prosbou: "Budu Tě následovat, Pane. Ale napřed mi dovol, abych se rozloučil se svou rodinou," uslyší od Ježíše: "Kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží." (L 9,61n). Chápejme to správně. Ježíš nemá nic proti dobrým rodinným vztahům. Naopak. Ovšem ví, že člověk, který mu takto odpověděl, může být svou rodinou přemlouván: Nechoď za ním, zůstaň s námi, podívej, tady máš živnost, kdo ví, jakou bídu budeš dřít, když se přidáš k té jeho bandě... Vždyť takovéto rozmlouvání známe sami: Nepřiznávej barvu, neříkej své názory otevřeně, akorát na to doplatíš... Takovéto rady jsou jistě dobře míněné, ovšem kdyby jich člověk uposlechl, oddálil by se Lásce, spravedlnosti, životu v pravdě, oddálil by se tedy Božímu království. A ještě na něco bych chtěla poukázat v odpovědi toho člověka. Budu Tě následovat, ale... Ale. A v tom je ten háček. V tom je ten zakopaný pes. To jsme celí my. Budu Tě následovat, ale. Budu Tě následovat, ale toho a toho se nevzdám. Budu Tě následovat, ale do tohoto a tohoto se mi prosím nepleť, to si chci udělat podle svého. Budu Tě následovat, ale nejdřív musím být finančně zajištěn. Budu Tě následovat, ale nesmím z toho mít problémy. Budu Tě následovat, ale až na to budu mít čas. Budu Tě následovat, ale... Každý z nás si tam jistě dokáže nějaké to své ale doplnit. To jsme celí my. Ovšem Ježíš touží, abychom Ho následovali bez ale. Bez podmínek. To je pravá Láska. Ta, která si neklade podmínky, ale zcela se oddává. Jako se Ježíš zcela oddal nám - tak zcela, až skončil na kříži, tak zcela se Jemu a Jeho cestě, Jeho království máme oddávat my. Vezměme si třeba příklad Josefa z Arimatie. To byl člověk, o němž je psáno, že očekával království Boží. Čteme z Lukášova evangelia, 23. kapitoly, 50. - 53. verš: "Členem židovské rady byl muž jménem Josef, člověk dobrý a spravedlivý, který nesouhlasil s jejich rozhodnutím a činem. Pocházel z židovského města Arimatie a patřil k těm, kdo očekávali království Boží. Ten přišel k Pilátovi a požádal ho o Ježíšovo tělo; sňal je z kříže, zavinul do plátna a položil do hrobu, vytesaného ve skále, kde ještě nikdo nebyl pochován." Ta odvaha, přijít k tak vysokému politikovi, jako byl Pilát, nota bene politikovi, který Ježíše vydal na smrt, a požádat ho o Ježíšovo tělo. Vždyť nemohl tušit Pilátovu reakci. Taky mohl být popraven, když tak otevřeně dával najevo sympatie k Ježíši. Ale na to on nedbal, neboť byl z těch, kdo očekávali království Boží a podle toho chtěl jednat. Ano, to je očekávání království Božího. Nikoli složit ruce v klín, nýbrž dát ruce, nohy, srdce, rozum, celého sebe do služeb Lásky, milosrdenství, dobra a spravedlnosti. Ovšem na počátku je modlitba. Přijď Tvé království! Nemůže tomu být jinak, neboť kde jinde hledat sílu k životu v očekávání a spolupráci na budování Božího království, než u Boha? Přijď království Tvé... Karl Barth říká: "Sepnutí rukou v modlitbě je začátkem povstání proti nepořádku světa." Ovšem jen začátkem. Začátkem, bez něhož to nejde, ovšem začátkem, který musí mít pokračování v činném životě Lásky, v praktickém úsilí o změnu sebe i svého okolí, o změnu světa směrem k větší spravedlnosti, směrem k Božímu království. Erich Fried řekl v době závodů ve zbrojení: "Kdo si přeje, aby svět zůstal takový, jaký je, ten si nepřeje, aby svět zůstal." To je velká pravda. Člověk opravdu toužící po Božím království se nikdy nemůže spokojit se světem takovým, jaký je, stále musí zápasit o lepší. Tedy, jak jsme si již řekli, prvotní je modlitba. Přijď Tvé království... Bez toho to nejde. Ovšem musí následovat úsilí, činná Láska. Jak jsem však již řekla, lidé mohou pomáhat Boží království rozšiřovat, nemohou je však plně vybudovat. V plnosti přinese Boží království na Zem Pán Ježíš. Proto, tak jako jsme začínali modlitbou, tak i modlitbou končíme: Přijď království Tvé... Pane, my to nemůžeme dotáhnout do konce, ale Ty můžeš. Přijď, Pane, a učiň konec hříchu a smrti, obnov všechno, co jsme zničili, posvěť všechno, co jsme svým životem znesvětili... Vrať pravý smysl a důstojnost slovu Láska, vrať pravý smysl a důstojnost i slovu člověk...

Přijď, Pane Ježíši, a žij s námi život bez konce! A On, který, jak čteme v knize Zjevení, má na plášti a na boku napsáno jméno: Král králů a Pán pánů. (Zj 19,16), přijde. Národy budou žít v jeho světle; králové světa mu odevzdají svou slávu. (Zj 21,24). On zaslibuje: "Ano, přijdu brzo." Amen, přijď, Pane Ježíši! (Zj 22,20). Amen.

Pomodleme se:

Bože, náš dobrý Králi! Pane pánů a Králi králů! Naděje nás usvědčuje z nevěrnosti. Naděje mohla dávno být skutečností, kdyby Tvé děti, Otče, věrněji konaly Tvé dílo. Království Tvé mohlo dávno již oblažovati lidstvo, kdyby Tvá rodina byla setrvala v oddanosti a poslušnosti. Nemůžeme Bože žíti bez víry v Tvůj slib, že jednou nastane doba, kdy Ty budeš uznaným králem všeho světa, kdy lidstvo bude znáti a plniti Tvé zákony pravdy, spravedlnosti, lásky a milosti, kdy se země dosud zmítaná vášněmi a zlobou, promění v Tvůj ráj, kdy Tvým duchem obrozené člověčenstvo vytvoří Tvou říši míru, kdy národy překovají své meče v motyky, kdy se nebudou víc učiti boji, ale kdy Kníže Pokoje, Ježíš Kristus, se ujme Tvého trůnu, aby lidstvo pod Jeho praporem žilo životem z Tebe a pro Tebe i pro dítě Tvé, člověka. Máme se prosbou o příchod Tvého království, Bože, ukolébávati denně v trpný klid a pohodlnou nečinnost? Smíme skládati ruce v klín a vyhlížeti, čekati roztouženě, až Ty sám zázrakem, katastrofou, novým tvůrčím činem zasáhneš, zničíš tento zpronevěřilý svět a učiníš všechno nové, dáš nám nové nebe a novou zemi? Nikoli. Jsme vděčni za všechno, co ze zákona Tvého království již vešlo v život lidstva: za lásku k bližním, za zvýšenou spravedlnost, za vědomí rovnoprávnosti všech, za všechny snahy o mír a právo mezi jednotlivci a národy. Víme dobře, že to všechno daleko ještě není stav Tvého království. Cítíme, že nejtěžší překážkou v cestě pro příchod Tvého království je člověk nedotčený, neobnovený Tvým duchem. Jsme si vědomi, že není v naší moci přivoditi, vytvořiti Tvé království. Děkujeme Ti za tu milost, že jsi sobě vyhradil všecko učiniti novým. Víme, proč jsi nám nesvěřil tuto práci. Ale děkujeme Ti, Otče, za všechny možnosti, které jsi nám svěřil, za všecky úkoly, které jsi na nás vložil. Co práce zbývá, která může býti vykonána pro Tvou věc! Dej, Bože, ať rosteme se svými povinnostmi, a dorosteme na ně. Spoj všecky lidi dobré vůle, všecky věřící a toužící, ke společnému dílu ve Tvých službách. Učiň z nás své skromné, ale věrné spolupracovníky, abychom dovedli aspoň uvolňovati místo, na které Ty kladeš základy svého dokonalého království, království Lásky. Amen.